

[Aksel Larsen.]

først og fremmest prisstigninger på madvarer, derudover prisstigninger på brændsel og bolig, tildels også på tøj. For de fleste af disse prisstigningers vedkommende ligger det vel sådan, at de kun kan komme til at betyde noget for det, man med et så fornemt ord kalder omkostningsniveauet, hvis arbejderne, som i særlig grad rammes af prisstigningerne, skaffer sig dækning for prisstigningerne gennem højere lønninger og arbejderlønningerne derefter bliver brugt som begrundelse for eller påskud til at sætte varepriserne, producentpriserne, i vejret.

Nu er det jo også fra regeringens side flere gange blevet sagkyndigt forklaret, at det er ganske urimeligt at give f. eks. pristalsreguleringen af lønningerne i opadgående retning skylden for prisstigningerne, dels fordi denne regulering kommer langt bag efter prisstigningerne, dels fordi den er så uendelig ringe i forhold til varens producentpris. Så må man have lov til at studse noget over, at man alligevel, når man vil beskæftige sig med prisstigningerne, fortrinsvis gør det på den måde, at man taler om omkostningsniveauets eventuelle stigning, hvilket som sagt vel i alt væsentligt kun kan ske ved lønstigning.

Jeg ved meget vel, at regeringen har de undersøgelser i gang, som den højtærede handelsminister her talte om; og at den såkaldte rundbordskonference med det, man kalder erhvervenes organisationer, skal finde sted den 22. november, ved vi også; men prisstigningerne er jo ikke af helt ny dato. Det er længe siden, de begyndte for alvor. Det er længe siden, den akutte prisstigningsbølge, hvorunder vi i øjeblikket lever, satte ind, og det må være tilladt at udtale den mening, at regeringen nok kunne have grebet ind noget før eller forberedt sin indgriben noget før. Allerede da folketinget trådte sammen den 4. oktober, blev det af den højtærede statsminister bebudet, at man ville gøre et eller andet; men der skulle altså gå $1\frac{3}{4}$ måned, før man kunne komme så langt som til at indlede de bebudede forhandlinger med erhvervenes organisationer — og dermed er jo langt fra sagt, at der så umiddelbart vil ske noget. Man har ikke indtryk af, at regeringen i spørgsmålet om at gribe ind overfor prisstigningerne er villig til at ride den dag, den sadler, eller

rettere sagt: man har vel lov til at tvivle om, hvorvidt den overhovedet har forberedt sig til at sadle.

Derfor synes jeg, at det ikke alene er godt, vi har stillet dette forslag; jeg synes endogså, det er udmærket; og jeg synes iøvrigt, det er på høje tid, det kommer til behandling her, så vi i folketinget kan få en offentlig debat om, hvad der kan gøres mod prisstigningerne, og også en debat om regeringens ansvar i denne henseende. Jeg har den opfattelse, at regeringen må have hovedansvaret for, hvad der bliver gjort, og om der bliver gjort noget.

Der bliver sagt, at man vil have en undersøgelse af de seneste prisstigninger for at finde ud af, hvad der er årsag til dem, hvorfra prisstigningerne kommer, om de skyldes stigning i produktionsomkostningerne, eller om de er betinget af forhold på verdensmarkedet, eller om de er betinget af avancer og fordelingsproblemer.

Ja, prisstigningerne har naturligvis mange årsager, og det er ganske indlysende, at den væsentlige årsag til prisstigningerne er, at vi praktisk talt totalt mangler priskontrol. Det er rigtigt nok, at vi har monopolloven, men mulighederne for i henhold til monopolloven at gribe ind er uhyre begrænsede, og jeg synes, at alle erfaringer viser, at monopolloven ikke virker hemmende på prisernes stigning, hverken på de områder, hvor der eksisterer det, man kalder fri prisdannelse, eller på de områder, hvor man erkender at en sådan måske ikke eksisterer. Det, der er galt, er i hvert fald, at vi ikke har en prislov. Jeg synes, at udviklingen gennem det sidste år dokumenterer det tilstrækkeligt, så jeg ikke behøver at bruge tingets tid til at opregne en hel række prisstigninger, som er sket i løbet af dette år. Jeg synes, at denne sandhed også må være gået op for regeringen, og jeg anser det for meget beklageligt, at regeringen ikke forlængst er kommet til folketinget og har sagt: det er på tide, vi får en prislov. Monopolloven kan ikke erstatte den, vi må have en ny prislov, vi må have den gennemført hurtigst muligt. Jeg er naturligvis godt klar over, at regeringen også har andre muligheder for at gribe ind mod prisstigningerne, men regeringen vil vel selv sige, at dens myndighed dog er for begrænset til, at den kan klare sig uden en særlig